

بسیار

www.ketab.ir

تأثیرات برنامه های بخشی و فرابخشی در اجرای

بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد

مؤلف :

مجتبی مسعودی

سرشناسه : مسعودی، مجتبی، ۱۳۵۶-

عنوان و نام پدیدآور : تأثیرات برنامه‌های بخشی و فرابخشی در اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد/مؤلف مجتبی مسعودی.

مشخصات نشر : تهران : گروه آموزشی مدرس : همکار سنجش و دانش، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری : ۷۸ص: جدول، نمودار.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۶-۵۹۸-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : بودجه برنامه‌ای -- ایران -- نمونه پژوهی

موضوع : Program budgeting -- Iran -- Case studies

موضوع : بودجه‌ریزی -- ایران -- نمونه پژوهی

موضوع : Budget process -- Iran -- Case studies

رده بندی کنگره : HJ۲۱۵۴/۴

رده بندی دیویی : ۳۵۱/۷۲۲۵۲۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۷۳۲۵۱۶۱

سپیددانش

www.sanjesh.ir
sanjeshodanesh@iran.ir

عنوان: تأثیرات برنامه‌های بخشی و فرابخشی در اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد

مؤلف: مجتبی مسعودی

ناشر: انتشارات گروه آموزشی مدرس، (همکار سنجش و دانش)

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

صفحه آرای: مهدیه مخبری

قطع و تیراژ: وزیری ۱۰۰ نسخه

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

بهاء : ۳۵۰۰۰۰ ریال

چاپ و نشر: تهران، ملارد، مارلیک، بلوار هفت تیر، مجتمع تجاری اداری امیر، آکادمی تخصصی دکتری

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پلاک ۱۲۶

تلفن تماس: ۰۲۱-۶۵۱۴۰۰۲۷

فصل اول.....	۱
کلیات.....	۱
مقدمه.....	۲
بودجه.....	۶
بودجه ریزی.....	۶
بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد (بودجه ریزی عملیاتی).....	۶
برنامه.....	۶
برنامه بخشی.....	۶
برنامه فرابخشی.....	۷
خلاصه فصل.....	۷
چارچوب فصول بعد.....	۷
فصل دوم.....	۱
مروری بر تحقیقات انجام شده.....	۱
مقدمه.....	۸
بودجه و تعاریف آن.....	۸
ساختار بودجه.....	۱۰
سیر تحولات نظام بودجه بندی.....	۱۱
بودجه ریزی و اهمیت آن.....	۱۲
انواع روش های بودجه ریزی.....	۱۳
بودجه ریزی افزایشی.....	۱۳
بودجه ریزی بر مبنای برنامه.....	۱۳
بودجه ریزی بر مبنای صفر.....	۱۴
بودجه ریزی بر مبنای فعالیت.....	۱۵
بودجه ریزی سنتی (متداول).....	۱۵
بودجه ریزی بر مبنای عملکرد (بودجه ریزی عملیاتی).....	۱۶

مقدمه

با گسترش وظایف سازمان های دولتی و افزایش مخارج و ارتباط آن با اقتصاد کشور، نیاز به بهبود در سیستم های برنامه ریزی، کنترل و مدیریت منابع دولت و سازمان های تابعه مطرح گردید و مباحث مربوط به بودجه و بودجه ریزی اهمیت ویژه ای پیدا نمودند (انصاری و زینالی، ۱۳۸۷). در سازمان های دولتی مدیریت منابع مالی و بودجه بندی نیاز به تعیین اهداف و تاکید بر نتایج و سپس استفاده از مدیریت هزینه و حسابداری مدیریت برای کاهش هزینه ها و افزایش کیفیت خدمات دارد. بودجه ریزی عملیاتی یا بودجه ریزی بر مبنای عملکرد روشی نوین در بودجه ریزی دولتی است که، ضمن رفع ضعف نظام بودجه ریزی سنتی، جنبه های کارایی و اثربخشی در تخصیص منابع مالی محدود را مورد توجه قرار می دهد (آذر و همکاران، ۱۳۹۱).

بنابراین تدوین و استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد و شاخص های مؤثر بر اجرای موفقیت آمیز این سیستم از جمله برنامه های بخشی و فرابخشی، ضمن داشتن اثرات بلندمدت مثبت برای سازمان های دولتی می تواند به کاهش هزینه ها و مدیریت فعالیت های سازمانی، تطبیق هرچه بیشتر نیازهای بودجه ریزی با سیاست های کلان اقتصادی، آرایه خدمات با کیفیت، جلب رضایت ذینفعان و در نهایت جهت دار کردن سیستم برنامه ریزی منابع در راستای راهبردهای دستگاه های اجرایی منجر شود. با چنین پیش فرضی این پژوهش قصد دارد تا به شناسایی تأثیرات برنامه های بخشی و فرابخشی بر اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد بپردازد. در این فصل به بررسی کلیات پرداخته می شود.

نظام بودجه ریزی کشور با مشکلات متعددی از قبیل عدم تعریف ارتباط دقیق بین هدف های بودجه سالانه با اهداف برنامه توسعه؛ اجرای روش افزایشی هزینه ها و گذشته نگر بودن بودجه بدون توجه به وظایف دستگاه ها و اعمال سلیقه های شخصی در تعیین سقف اعتبارات دستگاه های اجرایی، مواجه است (نیلی، ۱۳۸۵). در چنین شرایطی سازمان های دولتی در مواجهه با مسائل بودجه ریزی، بایستی پیش نیازها و تعهدات لازم برای تغییر و توسعه روش های خود را فراهم آورند. به ویژه در وضعیت فعلی ایران اهمیت استفاده از یک روش بودجه

ریزی کارا و اثربخش متناسب با نیازهای فعلی، دوجندان شده است، چرا که لزوم و صرفه جویی در هزینه ها و دستیابی به کارایی و بهره وری ایجاب «اقتصاد مقاومتی» حرکت به سمتی می کند که روش یا روش هایی برای بودجه ریزی در بخش دولتی مورد استفاده قرار گیرد که دستیابی به هدف ها با حداقل هزینه های ممکن و بیشترین میزان صرفه جویی را امکان پذیر نماید (رحمان سالاری، ۱۳۹۲: ۴). در همین راستا، در برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) که به عنوان سومین برنامه توسعه پس از انقلاب می باشد، به لزوم اجرای بودجه بندی مبتنی بر عملکرد تاکید شده است. براساس برنامه ششم توسعه، بودجه بندی مبتنی بر عملکرد باید در قالب برنامه های عملیاتی بخشی و فرابخشی اجرا شود. (سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۱۳۹۴).

در واقع، اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد در کلیه دستگاه ها لازم است زیرا که از این طریق امکان صرفه جویی و استفاده بهینه از منابع مالی و دستیابی به نتایج مورد انتظار فراهم می شود. لذا، این امر در دستگاه های اجرایی اهمیت دوجندانی دارد. با عنایت به مبانی نظری و چالش های موجود در جامعه آماری، به نظر می رسد که برنامه های بخشی و فرابخشی، متغیرهای مؤثر بر پیاده سازی بودجه ریزی عملیاتی می توانند بخشی از دلایل اثربخشی نظام مدیریت منابع و مصارف را تبیین نموده و ارتباط مشخصی بین آن ها پیش بینی می گردد. با توجه به مطالب گفته شده مجموعه حاضر به بررسی تأثیر برنامه های بخشی و فرابخشی بر اجرای بودجه بندی مبتنی بر عملکرد می پردازد.

در مقطع فعلی، اهمیت بودجه ریزی بر مبنای عملکرد برای کشور به اندازه ای است که علاوه بر الزامات قانون مدیریت خدمات کشوری، در قانون برنامه پنجم توسعه به این امر اشاره شده است. با توجه به این امر کلیه دستگاه های اجرایی موظفند که به سمت اجرایی ساختن بودجه ریزی بر مبنای عملکرد حرکت کنند. لیکن در کنار الزامات قانونی یاد شده، از آنجایی که پیاده سازی بودجه ریزی بر مبنای عملکرد امکان نتیجه محور شدن سازمان ها و صرفه جویی در منابع مالی سازمان را فراهم می آورد، انتظار می رود که سازمان ها به منظور افزایش کارایی، اثربخشی و بهره وری نیز این شیوه از بودجه ریزی را برگزینند، لذا بررسی عوامل مؤثر بر پیاده سازی بودجه ریزی بر مبنای عملکرد اهمیت بسیار زیادی دارند (رحمان سالاری، ۱۳۹۲: ۸).